

- S C U R T E N U V E L E -

PRIZONIERUL...

de Nicolae Nită

Bubuiturile repetate în usă se înteteau din ce în ce, dându-i impresia că usa va ceda din clipă în clipă. După un prim moment de ezitare, întrebă cu teamă:

-Cine e?

-Militia, deschide.... îi răspunse o voce groasă.

Privi la acele ceasornicului agățat de perete, cu mult trecute de orele unu din noapte.

-Ce doriți la ora asta târzie? Ce s'a 'ntâmpat?!

-Deschide...

Trase plapuma cu iuteală peste pat, își puse papucii în picioare, închise unul din nasturii de sus ai pijamalei și se repezi spre ușă:

-Un moment, un moment... Deschid imediat, nu mai bateti...

Mai întâi, deschise vizorul și privi pe hol: trei siluete se conturau în lumina oarbă, drept în fata usii.

-Haide, deschide că n'avem timp...

Inima îi bătea nebuneste în piept, să i-l spargă. Trase usa în lături:

-Bună seara! Ce s'a 'ntâmpat?!

-Sunt Lt. Ionită din partea securității statului... Nu vă faceți griji... -se prezentă individul cu glasul gros, baritonal. Acesta este ordinul de percheziție, mai adăugă el în timp ce scoase din buzunarul hainei hârtia.

-Bine, dar ce s'a 'ntâmpat?!

-Aici noi punem întrebări tovarăsu', îi răspunse omul securității împingându-l într-o parte cu cotul și păsind înăuntru. Ai ceva de declarat?

-Nu, n'am nimic, Doamne iartă-mă... Ce să declar?!

-Vom vedea și asta, nici o grije...

Erau totți trei înăuntru. Lt. Ionită păsă spre unul din dulapurile bibliotecii:

-Unde tii, mă banditul, manifestele? Unde le-ai ascuns? Aici?, arătă el cu mâna spre bibliotecă.

-Cred că este o eroare. Nu stiu despre ce fel de manifeste...

-Gura!, i-o reteză scurt locotenentul. Nu stii care manifeste? Care manifeste, ha? Manifestele legionare pe care le-ai pus în cutiile postale... Sau tu nu stii nimic?! Cum e?

-Este prima dată când aud de așa ceva...

-Banditul, ti-astup gura cu pământ dacă nu spui... Uite-aici "**Manifest către Români**", continuă el scotând o hârtie din buzunarul de la piept și agităndu-o în fata ochilor. Cum e? Vreau să stiu cine a făcut-o, unde a făcut-o, vreau să-i stiu pe totți banditii ăștia... Merită arși pe rug în piața publică în fata poporului. Credeai că nu te prindem? Uite că te-am prins! Nici nu te-asteptai să-ti călcăm pragul, ai? Uite c'am venit când nici nu te asteptai...

Se întoarse către cei doi care stăteau în expectativă:

-Aici trebuie să fie. Scotociti peste tot. Stiti ce-aveti de făcut...

Ca la o comandă, cei doi începură să scotocească în dulapurile bibliotecii, împrăștiind hârtiile și cărțile jos, pe podea, trecându-le fugar cu privirea.

N'au găsit nimic. Au trecut apoi în camera alăturată:

-Zi mă, unde le tii?

-Protestez împo...

Omul securității îi tăie vorba:

-Protestezi?! Impotriva cui?, mă banditule! Impotriva clasei muncitoare și a oamenilor ei de ordine? Clasa muncitoare este împotriva tuturor reactionarilor și burghezilor... împotriva la totii aceia care încearcă să creeze haos în țară, aserviti imperialistilor americani și clicei lor. Clasa muncitoare nu are ce discuta cu astfel de elemente fasciste și legionare... La "Canal" o să fii trimisi cu totii.... să vă spălați de toate păcatele împotriva oamenilor muncii de la orașe și sate...

Respiră câteva secunde cu privirile de ură atintite asupra "reactionarului", apoi reluă tipând apăsător:

-Protestezi?! Impotriva organelor noastre de ordine? Vă strivim ca pe viermi, banditilor...

Unul nu mai rămâne.

Se apropie cu iuteală de el, apucându-l de gulerul pijamalei:

-Spune mă, unde tii manifestele?

Îl strânse tare, cu putere, și-apoi, deodată, îi făcu vânt.

Omul se rostogoli peste masă, răsturnând cele câteva lucruri întinse în neorânduială.

-Te omor cu mâna mea, banditule... Cu mâna mea te omor... Unde le tii?

Se aplecă asupra lui cu pumnii strânsi, gata să-l lovească:

-Scoate manifestele, că nu tine cu noi... Sau ne crezi prosti?

Încercă să protesteze din nou, dar nu mai avea nici un rost. Picioarele securistului începură să-l izbească cu putere în abdomen, în cap, peste mâinile cu care încerca să se apere, însoțite de înjurături triviale ce-i ieseau din gură la fiecare lovitură. Cu o ultimă sfortare, printre găfâituri, îl plesni cu vârful pantofului drept în față, strigându-i tare:

-Așa vă strivim pe totii, tâlharilor și banditilor...

Sângele începuse să-i curgă de-a valma pe nas și pe gură, prelingându-se cu repeziciune peste vesminte. Loviturile îl ametiseră...

Făcu un efort să se scoale sprijinindu-se în cotul mâinii drepte, dar se prăbusi într-o parte, fără putere.

"Teroristule...", auzi ca pe un ecou calificativul securistului. "Te strivim"...

Când se trezi din somn, fata îi era brăzdată de sudoare. Era un cosmar pe care-l avea tot mai des, de peste 20 de ani, după ani de zile de închisoare. Scena arestării i se repeta adesea, noaptea de noapte...

Vinovat fără vină, devenise acum prizonierul propriului cosmar! ...

INTR'O NOAPTE NEAGRĂ...

30 August 1944.

Se apropie de ora 9 seara. Cufundate în întunericul noptii, străzile Bucurestiului absorb zgomotul senilelor sovietice care se revarsă încontinuu din Sos. Pantelimon si Afumati, înspre centrul orasului.

Vin, tot vin din străfundurile Asiei diviziile cotropitorilor rusi, călcând cu nepăsare holdele de porumb ale bătrânului Bărăgan, rămas parcă si el împietrit de durere în fata acestor monstri ce nu țin cont de nimic în drumul lor, distrugându-i cu nepăsare pământul cel roditor, holdele cele bogate.

Vin, puhoi după puhoi, într'o dezordine tipică, soldati si masini, într'un zgomot lugubru care înfricoșează si prevesteste răul ce va să vie.

Din dosul perdelelor, muti de durere, cu fetele crispate, făcându-si cruci mari, oamenii privesc cu lacrimi în ochi la sirurile ce nu se mai sfârșesc si care umplu orasul lor cel drag, Bucurestiul liber până mai ieri, ocupându-l.

*"Cirezi de roboti,¹⁾
Asiile, Asiile,
dau buzna flămânde...*

*Solduri de stânci legate în fiare,
ocale de fier zornăinde,
vin cu Urali în spinare:
Asiile!*

*Scrâsnesc vătrăele osiilor.
Salele pământului dudue.
Tâtânile lumii se sgudue:
Asiile!*

*Fierul,
fierul robotilor
vrea să-mi culce tot cerul,
stepa, sub roti:
Asii, copite, roboti..."*

¹⁾ *"Tancurile"* de Al. Gregorian. Din volumul *"Poeme pentru Cruciatii"*, Editura "Cugetarea - Georgescu Delafras", Bucuresti, 1943.

Calea Victoriei, B-dul Bratianu, B-dul Elisabeta, Piata Palatului si întreg centrul cu străzile lui este întesat de tancuri si care blindate, iar jeep-uri de provenientă americană se deplasează în goană nebună dintr'un loc într'altul, claxonând fără încetare pentru cale liberă.

Adevărat furnicar, în care soldatii peticiti, cu hainele rupte, unsuroase si desperechiate, se contopesc cu motorizatele de tot felul, babiloneste asezate pe tot cuprinsul accesibil, si care obligă să feresti din calea lor si să ocolesti pe cât posibil zona. Cei câtiva trecători întârziati în mijlocul acestui vacarm de glasuri străine si urâte, se grăbesc cât pot să ajungă mai repede la casele lor, să se simtă în siguranță. Cei ce ajung teferi, se închină si se baricadează, îngroziti de fetele ocupantilor veniti parcă dintr'un alt hâu al spatiului, sălbăticiți încă.

Cu sticlele de vodcă si spirt în mâini, ca niste jalnice adunături, cu balalaicile pe spate, soldatii rusi vociferează furtunos, sărbătorind ocuparea orasului capitală.

Este ora 10 seara...

Pe una din străzile adiacente Căii Mosilor, într'o casă modestă, doi bătrâni își asteaptă feciorul să vină acasă de pe front.

Câteva case la fel de modeste, scunde, strivite, din care parcă ies miezme reci de criptă, o înconjoară la mică distanță în tăcerea lor. Intesate de întunericul camuflajului, sunt ca niste hrube înlăuntrul cărora se miscă niste forme bizare, oamenii în vârstă care n'au somn de teama celor de-afară.

-Am fost trădati Iancule, să stii... Uite-te si tu la ei... Or să ne mănânce de vii muscalii! -se adresă oftând bătrâna bărbatului lungit pe pat din cauza bolii.

-Deh, răspunse el, armistitiu am vrut, iacă-tă, armistitiu avem... Ce, alde Maniu nu stia cu cine avem noi d'a face? Păi n'a scris în ziare ce-a' făcut rusii pân Basarabia? Doamne iartă-mă, stia el prea bine... Ce fel dă eliberatori or fi rusii ăstia, să mă rupi bucătele si nu stiu! ...

-Da' ce să zic, o sti el ceva Iancule, îi răspunse bătrâna, făcându-si de lucru cu o cârpă spre a sterge imaginarele pete de praf de pe mobila veche.

-Ce să stie? Ni i-a adus pâ sălbaticii ăstia pâ cap; n'or să plece ei d-aici cu una, cu două. Să nu-mi spui mie Iancu! ... Ne-a dat pâ mâna lor si el, si regili, si toti ăstia care i-asculti la radiu...

-Apoi, oi avea dreptate Iancule, io, cap dă muiere ce să stiu dă politică? Da' poate că pleacă să bată cu nemtii, nu? S'or duce mai departe unde s'a retras neamtu' cu armata lui! ...

-Fă muiere, tare n'o văz eu bine cu rusii ăstia... Au jefuit toată Basarabia noastră, au omorât atâtea femei p'acolo... le-a luat totu' du pân case, Dumnezeu le stie pâ toate câte le-au făcut... Ce, tu crezi c'aici la Bucuresti or'să potolească? Da dă unde! Abia aicea or să facă ei blestemătiile lor alea mari... De n'as fi asa bolnav, zău că m'as duce la nemti să lupt cu ei...

Bătrâna se aseză cu greutate pe unul din scaunele mesei, scoase o hârtie dintr'un plic ce se afla acolo, si punându-si niste ochelari mici la ochi, începu să citească.

-Da' mai lasă-l fă încolo dă plic, că l'ai tot răsucit până acuma. Dac-a spus că vine'n seara asta, vine. Stefan stie ce spune...

Se răsuci într'o parte, spre noptiera dela capătul patului, apucă o tigare din pachetul de "R.M.S.", si se'ndreptă la loc în pat, gemând usor, convalescent:

-Ia vezi, n'ai luat tu chibritu' ăla d'aici?!

-M'ai omorât cu tutunu' ăsta... Mai lasă-te odată dă el... Una-două, tigare, una-două, tigare, îl muștră ea prefăcându-se supărată.

Se ridică de pe scaun si intră agale în bucataria de-alături, întorcându-se cu chibritul în mână si

punându-l în palma întinsă a bolnavului:

-Iaca.... îi zise ea scăpărând bățul, să nu te mai vaieti... Tine-l cu tine...

Bătrânul aprinse iute tigarea, trase câteva fumuri adânci și se răsuci pe spate, cu privirile pierdute undeva în colțul tavanului:

-Ia vezi Niculino, mai uită-te pã fereastra, poate c'o fi venit... Parc'am auzit ceva pe-afară...

Femeia se strecură în antreul casei, și pe după unul din colturile perdelei groase, privi înspre poarta curtii:

-Nu văz nimic Iancule! Să mai așteptăm... Să mai dăm drumu' la radiu, poate mai auzim și noi ce e cu războiu' ăsta și cu rusii ăștia?!

-Apăi, bine spui, dă-i drumu'...

Intr'unul din colturile camerei, un aparat marca "Philips", cumpărat de numai câțiva ani dela magazinul "Alfa" de lângă "Predoleanu" de către Stefan, se odihnea parcă, mut, așteptând să fie pus în funcțiune.

Bătrâna se îndreptă către el și începu să-i răsucescă unul din butoanele laterale. Deodată, în liniștea camerei, un glas puternic răzbătu la urechile celor doi bătrâni. Femeia micșoră volumul și se puse la loc pe scaun:

-*"...și numai luptând cu arma în mână contra lor, vom mai avea țara liberă și neatârnată..."*

-Lasă-l aici Niculino, spuse bătrânul femeii cu glasul puțin ridicat, de teamă parcă să nu se piardă statia care se auzea așa de bine. Lasă-l aici...

-*"Trădarea a fost înfăptuită... Din vetrele caselor românești se aud gemetele durerii sub cnutul opresorilor comunisti, care au început teroarea, crimele, silniciile, furturile și toate cruzimile lor."*

Frați Români! Armata Națională de Rezistentă va lupta în continuare alături de Germania împotriva invadatorilor roșii. Ne vom da viața până la unul, pentru a spăla rușinea acestei trădări odioase a poporului român. Mai mult ca oricând, acum, în aceste clipe grele, să fim uniți în lupta cu invadatorii roșii..."

În cameră se lăsă puțin liniștea, apoi vocea unei crainice anunță:

- *"Aici este postul de radio Donau!"*

Doamnelor și Domnilor!

A vorbit pentru dumneavoastră D-1 Horia Sima, Comandantul Miscării Legionare, Seful Guvernului Național Român constituit la Viena."

Acordurile unui imn melodios încep să se reverse cadentat în cameră:

-Niculino! -se adresează bolnavul cu ochii sclipitori femeii dela masă-, dă-l puțin mai tare. ăsta-i cântecul studentilor, ti-aduci aminte? *"Sfântă tinerețe legionară"*...

Doamne! Doamne ce mai tineret! ... răsunau mai ieri străzile de marsurile lor! Ce mai băietii! ... Cât au mai pătimit și ei, numai Dumnezeu știe!

-Ei, măi Iancule, așa le-a fost dat lor, să sufere. Nu ții minte cum i-a omorât regili, ucigă-l toaca? Ce frică mi-a fost atunci pentru Stefan! Dar, ce zic eu: mi-e frică și-acum după cât a avut dă îndurat la Sărata bietul copil... Că Doamne, tare n'a avut și el parte de bucurii! Multumesc lui Dumnezeu pentru el, că e sanatos... D'ar fi și el aici să asculte...

-Vine, vine, nu te mai vâita femeie... O s'apară din clipă'n clipă...

Stefan începuse să se apropie de zona în care se afla casa părintilor. Se grăbea, păsind apăsător pe caldarâmul străzii, nerăbdător să-si revadă după atâția ani părintii. Zona era plină de ruși:

"Doamne, ce nenorocire pe capul țării!...", își spunea el în gând, iutindu-si pașii. Străbătuse în mai puțin de o oră distanța de la Gara de Nord și până în str. Eminescu unde se afla acum, la numai două străzi de Calea Mosilor, aproape de casă, trecând cu bine cele câteva cordoane militare românești stabilite la intervale determinate pentru controlul actelor. Își imaginase în nenumărate rânduri, în fel de feluri, acest moment atât de râvnit, fie în transeele de luptă din Caucaz, fie în visele ce-i năpădeau somnul în serile fără bubuituri de tun și zgomot de arme.

Câteva camioane încărcate stup de soldații ruși, treceau zgomotoase înainte, depășindu-l. Chiotele betiei răzbăteau din gura tuturor, amalgam neînțelese de vorbe rusești, greoaie. Sporadic, pe drum auzise focuri răzlete de armă și zgomot de geamuri sparte. N'avea nici un dubiu despre cei care le făceau, acoperiți de întunericul camuflajului ordonat pentru apărarea orașului de avioanele germane; erau cei care goneau acum spre periferie să prade. "- Acesta este spiritul de prietenie și apropiere de care vorbesc ziarele apărute acum după 23 August?", se mânia el... "Acestia ne sunt <eliberatorii>?!..."

Stefan îi cunoștea bine pe ruși. Erau cei care pustiiseră Chisinăul și Cernăuțiul în vara lui '40, erau cei care-i deportaseră pe români de pe pământurile lor, cei care acum se purtau cu o cruzime totală față de tot ceea ce era românesc...

Un univers întreg de amintiri despre cruzimile rusilor la care asistasă pe timpul campaniei din Răsărit, îi reveniseră în minte din nou, îl biciuiau parcă, ca pe un vinovat... "-Dar nu, nu eu sunt vinovatul, nu **noi**, ci ei..... își spunea siesi. "-Onoarea soldatului român a fost trădată! Am fost zvârliti în gura acestui urs hrăpăret... De ce? De ce oare?! " -își repeta el. "-Impilarea este la primele ei începuturi, dar jugul se va strânge din zi în zi, tot mai tare și dureros. Atunci vor vedea ei pretul adevărat al trădării săvârșite... Vom fi sufocați și fără putere de a ne apăra..."

Ajunsesese la douăzeci de pași de colțul casei lui, și inima începuse să-i bată cu putere în cosul pieptului. Fata îi se îmbujorase, iar apropierea revederii râvnite îi crease o senzație stranie de copleșală, ce-l învăluise cu totul.

Deodată, din întunericul unui gang, mai multe siluete negre se năpustiră fulgerător asupra lui, doborându-l. Se aruncă într-o parte și'n alta, încercând să le scape din strânsoare, dar fără a avea nici un succes. Atacatorii încercau să-i prindă mâinile la spate, strângându-i-le cu putere. Aproape înăbusit, strigă de câteva ori după ajutor, dar mâinile lor negre îi apăsă cu putere gura, sufocându-l. Continua să se zbată, lovindu-si capul la fiecare sfortare de zidul din apropiere. Erau șase sau șapte bandiți...

La un moment dat, silueta unei arme atintite asupra sa, se contură amenințătoare spre peretele de la capul său... O detunătură puternică sfichiui noaptea care abia se lăsase...

Stefan simți o arsură în piept, se cutremură de câteva ori cu trupul, își întoarse ochii într-o ultimă sfortare spre casă, și-si dădu răsuflarea aproape imediat...

Rusii, căci ei erau, îi scotociră în buzunare cu rezeșicini, îi luară banii, ceasul de la mână, îndepărtându-se în grabă de la locul abominabilei crime, dispărând cu hotie dibase după primul colț...

-Stefane! Stefane!...

Noaptea pustiirii începuse ...

ANDREI MUSAT

-această povestire este inspirată dintr'o întâmplare autentică-

Era anul 1953.

Înălțimile muntilor Făgăraș, se defineau prin imensitatea neregularităților ce se înfățisau la primul contact vederii omului: viroage adânci de nepătruns împodobeau sălbatic această parte a lor, iar drumuri greu accesibile apăreau în câteva locuri, pierzându-se subit după ridicăturile stâncoase răsărite în cale. Căi ocolite și grele duceau până la vârfurile muntilor, și putini erau aceia care se avântau spre ele din cauza acestor împrejurări.

Mult așteptatele ploii întârziiau să apară, soarele apărând linistit și senin zi de zi, parcă îndeplinindu-și conștiincios misiunea divină, iar vegetatia pârjolită de soarele dogoritor își arăta semnele de uscătire timpurie.

În aceste locuri aride, puțin prietenoase omului, își făcuse simțită prezenta grupul de partizani condus de Andrei Musat.

Oamenii satelor din jur povesteau cu însufletire îndrăznete ale acțiunii grupului, ba mai mult, cu gândul la americanii pe care-i așteptau noapte de noapte să pice din cer, cu toată teroarea dezlănțuită de comunisti, mai mult sau mai puțin se retineau în discuțiile despre *legionarii din munti*.

Sărăcia lucie în care trăiau și ura nestăvilită împotriva acelor care le luaseră totul din ogrăzi în numele scheleticului comunism instaurat cu forta la conducerea țării de trupele pârjolitoare sovietice, îi mână la ajutorarea partizanilor, cu toate consecințele grave care se puteau abate asupra lor la fiecare oră din zi și din noapte din partea vâtafilor comunisti.

Într'una din dimineți, satele se treziră cu ulitele pline de manifeste anticomuniste. Registrele de cote se transformaseră în cenuse, iar colaboratorii regimului dispăruți și ei, prinși și pedepsiți pe loc pentru cruzimile la care s'au dedat împotriva oamenilor pasnici la adăpostul baionetelor roșii.

Zile de tristete amară și jale pustiiseră în multe rânduri sufletele locuitorilor lipsiți de orice apărare în fața brutelor comuniste. Cei care s'au opus colectivizării au avut mult de suferit de pe urma lor: bătuti la sânge, amenințați cu executia, trimisi la închisoare, acestea erau numai câteva din practicile de intimidare a lor pentru înscrierea în colectiv. Fostele lichele de puscărie devenite peste noapte biciusca partidului, se arătau la înălțimea misiunii încredintate de partid. Dar, venise timpul să plătească și ei. Lumea răsuflă usurată la cele constatate...

Legiunea stia să înfrunte și acum fiara comunistă în proaspătul ei bârlog pregătit de "tovarășii" sovietici de la Răsărit.

Grafică reprodușă din Almanahul "America"

Câteva zile după această întâmplare, într-o noapte întunecată, mai multe explozii puternice în lant, s'au făcut auzite pe cale de multi kilometri din directia gării. Câteva din vagoanele unei garnituri de tren, pline cu armament, explodaseră. Trenul urma să-si continue a doua zi itinerariul către București, în drumul său pornit de la Cugir, și după cum se aflase imediat, stationase doar pentru câteva ceasuri în gara buclucașe. Partizanii minaseră vagoanele, strecurându-se nevăzuti printre santinelele rusești care îl însoteau drept gardă de pază. În retragere, una din santinele observase umbrele ce se târau pe burtă în directia plasei gardului împrejmuitor și ridicase arma, dar când să apese pe trăgaci, Grigoriu, unul din oamenii grupului de partizani lăsat mai în urma lor pentru acoperirea retragerii în caz de pericol, îl prinse pe la spate de gât cu funia pe care-o ținea la îndemână. Zvârcolindu-se, santinela căzu la pământ, scăpându-si arma și încercând disperat să apuce ștreangul care-i strângea gâtul. O lovitură în moalele capului și rusul se întinse inert la pământ. Nu trebuiau folosite armele, ele dădeau de știre și altora...

Când grupul ajunsese în desișurile pădurii, flăcări vii însoțite de bubuiturile asurzitoare ale vagoanelor minate, începură să izbucnească în ritm sacadat. Se întoarseră totți, cu privirile îndreptate la flăcările ce se ridicau cu repeziciune. În jurul lor, se deslușeau soldatii ruși, fugind care încotro, în neștire.

-Le-am făcut și foc de artificii! -glumi Mușat, înaintând sub codrul întunecos...

În însăși seara aceleiași zile, camioane ale armatei pline cu trupe ale securității, poposeau într-una din laturile zonei, echipate pentru campanie de lungă durată și având în dotare arme automate noi. Se citea pe fata tuturor, îngrijorarea asupra celor ce aveau să se petreacă în zilele următoare.

Sus pe munte, comenzi scurte, hotărâte, se luau în acest timp întru ocuparea pozițiilor de luptă. Cercetașul se întorsese cu vestea apariției trupelor: aproape un regiment.

Erau numai un pumn de oameni, dar moralul era ridicat și însufletitor. Toti erau hotărâți pentru confruntarea pe viață și pe moarte pentru apărarea libertății și demnității Neamului obidit în chingile odioasei dictaturi staliniste.

Pe aceste locuri se născuse Andrei Mușat, "visătorul din munte" cum îi spuneau oamenii încă de pe vremea când era copil, datorită obiceiului său de a sta pe munte și de a recita singur poezii în poienile pădurii. Era fiu de cioban, trăit pe vârfurile muntelui, sus la stână.

Într-o clipită, îi trecură prin munte, neorânduie, de-a valma, amintiri care-l duceau cu gândul înapoi, la anii minunati din copilărie. Cât de greu se despărțise de tatăl lui, în toamna aceea de demult, cu săcușorul pe umeri, îmbrăcat în straie noi! Tatăl său îl dorea la școală, "să învete a se purta ca domnii", cum spunea el...

Aievea, prin fata ochilor îi apăru acea căruță veche a preotului din sat care îl transportase la oraș, la unchiu'... Apoi, colegii de liceu, facultatea, Ileana, toate îi răzbăteau memoria, i-o obligau parcă... Ileana..., dragostea lui... cât n'ar da s'o mai vadă numai odată!... Apoi, pribeag, cu dorul de țară printre străinii care nu-i înțelegeau rostul lui, cu gândul candelă vie la cei ce aveau de îndurat de pe urma ticăloaselor bestii roșii... Visase înfruntarea cu fiarele mortii, cu monștrii "stalini" care pârjoleau și distrugeau casele oamenilor...

Tărâna patriei îl chemase mereu, din străfunduri parcă. Sângele proaspăt al celor uciși de bestii, îi cerea răzbunarea...

Un semnal scurt îl trezi din visarea plăcută a trecutului:

-Camarade Mușat, totul este gata...

-Nici că se putea mai bine. Așteptati semnalul meu...

Înfundati in locurile lor de adăpost, oamenii strâneau paturile pistoalelor mitralieră. Le mângâiau cu drag parcă... Clipe de liniște apăsătoare zăvorăseră întreg tinutul. Clipe lungi și grele de așteptare...

Deodată, răpăitul sacadat al unei arme automate despică văzduhul, șfichiind tăcerea instaurată. Gloantele se pierdură în crengile copacilor, zburându-le pe deasupra capetelor. Cei din față răspunseră imediat, în direcția de unde se trăsesse asupra lor, ripostând cu foc iute automat, măturând eventualele adăposturi ale inamicului pe care le ghiceau în dosul arbuștilor din vale.

-Bădie, frate Achim -se adresa Mușat omului de lângă el-, aici se încheie socotelile noastre cu viața. Invingem sau murim... Folosește aparatul de radio-emisie și informează Centrul imediat. De ne va fi dat să scăpăm și ne ajută Cel de Sus, comunicăm din nou săptămâna viitoare, la aceeași oră...

Achim ridică iute antenele, potrivi butoanele și începu să comunice cu repeziciune:

-Alo, alo! Aici *Piramida, Piramida*... Gradul 1. Mesaj urgent... Primejdie la cota 1... Atentie! Primejdie la Cota 1...

Dinspre costiște, o voce la megafon își lăsă ecourile în adâncurile viroagelor, pierzându-se sec în reverberatii intermitente:

-Predati-vă, predati-vă!... Sunteți înconjurați, nu mai aveți nici o scăpare. Vă dăm cinci minute ca să vă hotărâți...

Mușat ridică pistolul mitralieră și slobozi o rafală spre locul de unde venise vocea. Încordarea așteptării îl chinuia. Puse binoclul la ochi și străbătu în josul pădurii. Tupilându-se, trupele de securitate înaintau ascunzându-se după copaci și valuri de pământ. Undeva mai la stânga lor, două grupe compacte de soldați înaintau cu ochii țintă spre locul în care știau că se găsesc partizanii, încercând o învăluire din părți.

-Acum... -strigă Mușat făcând semn către ceilalți.

Dragomir deschise foc asupra celor două grupe înaintate, culcându-le la pământ. Gloantele scupau năpraznic moartea din țeava pistolului său mitralieră. Ceilalți din față, la fel. Focurile lor se încrucișară în aceeași direcție, măturând valea în ritm sacadat.

Horcăituri de moarte și țipete dezorganizate, haotice, începură instantaneu să se descifreze din locul celor izbiti.

Un șuierat amenințător, prelung și îngrozitor, se apropia asurzitor, străbătând văzduhul în direcția lor. Câteva clipite numai și o explozie puternică zgudui pământul chiar lângă ei, aruncând tărână și schije în toate direcțiile. În fulgerarea momentului, fiul preotului Ivașcu din Mândra, tânărul Matei, simți o arsură sub brațul stâng și se prăbuși; auzea tot mai greu împușcăturile și răpăiturile automatelor, până ce căzu în somn greu, nemaiauzind nimic... Moartea îl secerase cu iuțeală, neiertătoare...

În stânga, doi securiști sunt iute culcați la pământ de focul lui Mușat. Ca 'ntr'un infern dantesc, gloantele străbat neconținut văzduhul înfigându-se în zgomote seci în pământ, tot mai aproape de ei.

Achim se ridică instinctiv, înaintând cu grenada desfăcută... Un răpăit de mitralieră se porni bezmetic în direcția lui, muscând pământul cu furie...

Clătinându-se, Achim înaintează și aruncă grenada. O explozie puternică le tiuiește urechile și mitraliera este redusă la tăcere. Un pas numai și se prăbusește ca trznit, într-o

parte, cu mâna înclestată pe patul pistolului automat. O suvită de sânge îi brăzdează fata angelică, rămasă pironită spre linia inamicului...

Linistea reapăru iară, dintr'o dată, ca la un semnal stabilit. Primele avanposturi ale comunistilor fuseseră distruse...

Musat intuia în linistea aparentă, încercuirea pe care o faceau trupele de securitate de pe toate versantele; stia că cercul se strânge tot mai mult în jurul lor. Un singur drum mai aveau pentru retragere:

-Dragomire! Preiei comanda si începi retragerea prin locul stiut. Eu voi cauta să-i opresc cu foc sustinut, se adresă Musat omului de lângă el.

-Predati-vă! Predati-vă, sunteți înconjurati; nu mai aveți nici o scăpare! -se auzi din nou megafonul...

Musat scrută desisurile din fată. Ici si colo, distingea sclipirile armelor în bătaia soarelui. Isi puse încercătorul nou la pistol, înaintând la adăpostul câtorva arbusți în direcția primelor linii ale securistilor. Străbătu mai bine de 20 de pasi si se opri, ascultând murmurul din pădure... Înaintă încă puțin, si se opri din nou să observe si să asculte. Câteva zgomote busite, înfundate... Soldatii erau aproape, îi putea deslusi. Se trânti pe burtă, la adăpostul unei ridicături de pământ. Sărută cruciulita de la gât în semn de adio, încleștându-si mâinile pe automat. Un pâlț de 6-7 securisti avansati, continuau să urce, nestăviliti de nimic în calea lor. Se observa confidenta pe fata lor..., siguri că "banditii poporului" ascunsi în munte, sunt de-acum totți morti... Se aflau aproape unii de altii, la circa treizeci de metri în fata lui. Isi îndreptă focul ucigător spre ei. Cad secerati, unul după altul, în urlete de spaimă, uimiti parcă de neasteptata rafală...

Schimbul de focuri la întâmplare se porni din nou. Inlocui cu iuteală încercătorul golit, continuând să împrăstie plumbi ucigători spre rândurile atacatorilor. Pregăti o grenadă... Ii trase cuiul, se ridică puțin si o aruncă. O explozie puternică străbătu pădurea. La adăpostul panicei, continua să împrăstie rafale de gloante... "Pe ei Andrei, pe ei"...

O arsură îi săgetă bratul drept si sângele se porni să-i inunde mâneca. Cu o sfortare, schimbă arma, continuând să tragă în dusmani. Încă unul din ei cazu ucis...

Din spatele pomilor, focurile dusmanilor se întetiră, dar arma lui rămase dintr'o dată mută: golise ultimul încercător... Un glont îl lovi în piept. Se răsuci scurt si cu ultimele puteri le strigă tare:

-Haideti nătarăilor, ochiti si trageți... Eu stiu să mor pentru Tară... Moarte comunismului!... Trageți...

Un snop de gloante îi străbătură corpul, ca la o comandă. Se prăvăli, si întunericul îl cuprinse în bratele-i nevăzute...

Ceilalti erau salvati...

